

Biriktirme Bilişleri Envanteri: Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Güliz Zeynep Tarman^{1,2}, Ayşe Berna Sarı Arasıl³, Çiğdem Yavuz Güler⁴

Tarman, G. Z., Sarı Arasıl, A. B. ve Yavuz Güler Ç. (2022). Biriktirme Bilişleri Envanteri: Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Nesne*, 10(26), 573-589. DOI: 10.7816/nesne-10-26-03

Anahtar kelimeler
Biriktiricilik
bozukluğu, bilişsel,
geçerlik, güvenilirlik,
Biriktirme Bilişleri
Envanteri

Öz

Biriktirme Bilişleri Envanteri (BBE), Steketee ve arkadaşları (2003) tarafından biriktiricilik bozukluğunun bilişsel süreçlerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu bilişsel süreçlerin biriktiricilik bozukluğunun etiolojisinde temel teşkil eden faktörlerden olduğu düşünülmektedir. Çalışmanın amacı, BBE'nin Türkçe'ye adaptasyonunun, geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapılmasıdır. Çalışmaya 18-59 yaş aralığında iki ayrı yetişkin örneklem grubunun bulunduğu toplam 719 kişi katılmıştır. Birinci örneklemin yaş ortalaması 21,60 (S = 4,07) olan 252 katılımcı ve ikinci örneklemin yaş ortalaması 24,31 (S = 6,51) olan 467 kişiden oluşmaktadır. Katılımcılardan Melbourne Karar Verme Ölçeği, Obsesif İnanışlar Ölçeği – 44, Biriktirme Envanteri – Gözden Geçirilmiş Formu ve Nesneye Bağlanma Ölçeği'nden oluşan bir dizi ölçek doldurmaları istenmiştir. Uygulanan açılımlı faktör analizi ile ölçeğin faktör analizi incelenerek duygusal bağlanma, hafıza, kontrol ve sorumluluk alt boyutlarını içeren dört faktörlü yapı desteklenmiştir. Orijinal formdan farklı faktör yapısında dağılan dört madde bulunmaktadır. Bu maddeler yeni faktör yüklerinde kalarak yapılan doğrulayıcı faktör analizinde model uyum indekslerinin yeterli düzeyde yer alması sebebiyle yeni model kabul edilmiştir. Envanterin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .91 ve iki yarım test güvenilirliği .84 olarak hesaplanmıştır. Test tekrar test güvenilirlik katsayısı .77 olarak bulgulanmıştır. Böylelikle, envanterin güvenilirlik değerleri orijinal formla kıyaslanabilir şekildedir. Ayrıca, biriktirme bilişlerinin toplam ve alt boyut puanlarının obsesif inanışlar, nesneye bağlanma ve biriktiricilik davranışı puanlarıyla pozitif ilişki göstermesi eş zaman geçerliğini desteklemektedir. Bu çalışmanın sonucunda BBE Türkçe formu geçerli ve güvenilir bir araç olarak değerlendirilmiştir.

Saving Cognitions Inventory: Turkish Form, Validity and Reliability Study Abstract

Keywords
Hoarding disorder,
cognition, validity,
reliability, Saving
Cognitions
Inventory

Saving Cognitions Inventory (SCI) was developed by Steketee and her colleagues (2003) to evaluate cognitive processes of Hoarding Disorder. These cognitive processes are emphasized as major contributors to the etiology of the Hoarding Disorder. The aim of the study was to adapt Turkish version of SCI and evaluate its validity and reliability. The study consisted of two separate adult sample groups including a total of 719 people whose age ranged 18-59. The first sample consisted of 252 participants with a mean age of 21.60 (SD = 4.07) and the second sample consisted of 467 participants with a mean age of 24.31 (SD = 6.51). Participants were asked to fill a battery of questionnaires including Melbourne Decision Making Questionnaire, The Obsessive Belief Questionnaire – 44, Saving Inventory – Revised and The Object Attachment Questionnaire. The factor structure was examined by exploratory factor analysis and the results supported the four-factor structure including emotional attachment, memory, control and responsibility domains. Four items were distributed in a different factor structure than the original form. These items were remained under the new factor loadings and the model was tested with a confirmatory factor analysis. As a result, the validity indices of the Turkish form were found to be sufficient levels. The internal consistency coefficient Cronbach's Alpha was calculated as .91 and split-half reliability was calculated as .84. Test-retest correlation coefficient was found to be .77. The reliability coefficients of the inventory demonstrated comparable values to its original form. Furthermore, promoting concurrent validity total and sub-total scores of saving cognitions inventory were positively correlated with obsessive beliefs, object attachment and saving behavior. In the current study, SCI Turkish form, was evaluated to be a valid and reliable psychometric tool.

Makale Bilgisi
Geliş tarihi: 26 Mayıs 2022
Düzeltilme tarihi: 15 Eylül 2022
Kabul tarihi: 15 Ekim 2022

DOI: 10.7816/nesne-10-26-03

¹ Uzm. Psk., Üsküdar Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, gulizzeyneptarman(at)gmail.com, ORCID: 0000-0002-6219-1776

² Uzm. Psk., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Klinik Psikoloji Bölümü, 191002017(at)ogrenci.sbu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6219-1776

³ Dr. Öğr. Üyesi, Antalya Bilim Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, abernasari(at)gmail.com, ORCID: 0000-0001-6870-4758

⁴ Doç. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, cyavuzguler(at)fsm.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1607-0789

Biriktiricilik birtakım şeyleri, nesnel veya dijital (Luxon ve ark., 2019), onlara ihtiyaç duyulmamasına rağmen, edinmek ve sahip olunan şeyleri de artık kullanılmamasına rağmen atamamak, elden çıkaramamak olarak ifade edilebilir (Frost ve Gross, 1993). Biriktirme davranışı zaman içerisinde kişilerin yaşam ortamını, sosyal hayatını, çalışma hayatını olumsuz etkileyen ve günlük aktivitelerini yerine getirmeyi zorlaştıran psikolojik bir bozukluk olarak karşımıza çıkabilir (Ong ve ark., 2015; Saxena ve ark., 2011). Biriktiricilik bozukluğu ilk defa DSM 5'te yeni bir bozukluk olarak ele alınmış ve kişilerin ne kadar değerli olduğuna bakmaksızın, sahip oldukları şeyleri elden çıkartmakta veya atmakta yaşadıkları süreklilik gösteren bir rahatsızlık olarak tanımlanmıştır (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013).

Epidemolojik çalışmalar biriktiricilik bozukluğunun yaygınlık oranının %2- 4 civarında seyrettiğini ve bu rahatsızlığın yaşam kalitesini önemli bir biçimde düşürdüğünü göstermektedir: ABD, %4 (Samuels ve ark., 2008); Almanya, %4.6 (Mueller ve ark., 2009); Singapur, %2 (Subramaniam ve ark., 2014). Biriktiricilik bozukluğu, obsesif-kompulsif bozukluk, majör depresif bozukluk (Frost ve ark., 2015); kompulsif satın alma bozukluğu (Mueller ve ark., 2009) gibi yaşam kalitesini düşüren diğer psikolojik bozukluklar ile de sıklıkla birlikte görülmektedir. Bu çerçevede biriktiricilik davranışının daha iyi anlaşılabilmesini sağlayacak araştırmaları yürütebilmek ve biriktiricilik bozukluğuna dair daha etkili tanı ve tedavi yöntemleri geliştirebilmek için uygun ölçüm araçlarının geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Biriktiricilik bozukluğunun etiyolojisi incelendiğinde Frost ve Hartl (1996) tarafından öne sürülen bilişsel-davranışsal model öne çıkmaktadır (Clark, 2004; O'Connor ve ark., 2018; Kavalcı, 2019). Bu modelde dört faktörün biriktiricilik davranışını beslediği ifade edilmektedir: yürütücü işlev bozuklukları (karar verme, organizasyon becerisi ve hafıza (a), sahip olunanlara duygusal bağlanma (b), davranışsal kaçınma (c), sahip olunan şeylerin doğasına yönelik çarpık inançlar (d). Bu modelden yola çıkarak yapılan çalışmalar ise biriktiricilerin özellikle hafıza (Hartl ve ark., 2004), duygusal bağlanma (Kellett ve Holden, 2013), sahip olunanları kontrol etme (Timpano ve Schmidt, 2013) ve sahip olunan şeylere karşı abartılı bir şekilde sorumluluk hissetme (Frost ve ark., 1995) konularında problemler yaşadıklarını göstermektedir (Frost ve Skeeteke, 2014; Stekete ve Frost., 2003).

Alanyazında kompulsif davranışları ölçmeye yönelik çeşitli ölçekler bulunmaktadır (Bergen Alışveriş Bağımlılığı Ölçeği; Andreassen ve ark., 2015; Bozdağ Türker, 2019; Kompulsif Çevrimiçi Satın Alma Ölçeği, Bozdağ ve Alkar, 2018; Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçeği, Thordarson ve ark., 2004; İnözü ve Yorulmaz, 2013; Yale-Brown Obsesyon ve Kompulsiyon Ölçeği, Goodman ve ark., 1989; Tek ve ark., 1995). Bu kapsam dahilinde özellikle biriktiricilik davranışını ölçmek amacıyla kullanılmakta olan çeşitli ölçüm araçları da mevcuttur: Biriktirme Envanteri-Gözden Geçirilmiş Formu (Demirhan, 2015; Frost ve ark., 2004); Hoarding Rating Scale-Interview (Tolin ve ark., 2010; UCLA Hoarding Severity Scale, Saxena ve ark., 2007); Hoarding Assessment Scale (Schneider ve ark., 2008); Clutter Image Rating (Frost ve ark., 2008). Aralarından Biriktirme Bilişleri Envanteri (BBE, Saving Cognitions Inventory, Stekete ve ark., 2003) biriktiricilik davranışının temel özelliklerinden olan bilişsel semptomlara yönelik olmasıyla ön plana çıkmaktadır. BBE bilişsel-davranışçı model ve var olan bilimsel çalışmalar çerçevesinde biriktiricilik davranışının etiyolojisine uygun bir biçimde ölçülebilmesine imkân tanıma amacıyla oluşturulmuştur. Bu envanterin biriktiricilik bozukluğunun etiyolojisini tanımlayan ve biriktiricilik bozukluğunu obsesif kompulsif bozukluklardan ve sağlıklı kontrollerden ayıran dört alt boyutu vardır. Alt boyutlar var olan ampirik çalışmalarla da uyumlu olarak şu şekilde sıralanmıştır: Duygusal bağlanma, hafıza, kontrol ve sorumluluk. Kişilerin eşyalarını atarken zihinlerinden geçen düşüncelerin sorgulanmasını amaçlayan envanter, biriktirilen eşyalara yönelik duygusal bağlanmayı (örn.: Sahip olduğum bu şeyi atmak kendimden bir parçayı atmak gibidir.), eldeki nesnelere

yitirileceğine dair hafızaya güvenmemeyi (örn.: Hafızam o kadar kötü ki bunu gözümün önünde tutmalıyım yoksa unuturum.), eşyalar üzerinde oluşan mutlak bir kontrol ihtiyacını (örn.: Hiç kimsenin sahip olduğum şeylere dokunmaya hakkı yoktur.) ve eşyaların iyi durumda olmasına dair yoğun sorumluluğu (örn.: Sahip olduğum bu şeyi kullanılabilir kılmaktan ben sorumluyum.) değerlendirmektedir (Steketee ve ark., 2003). BBE İngilizceye ek olarak İtalyanca (Faraci ve ark., 2020) diline de uyarlanmıştır. Envanter hem genel popülasyonda (örn., kaçınma davranışı ve biriktirme; Wheaton ve ark., 2011; nozoloji, Timpano ve ark., 2013; antropomorfizm, Neave ve ark., 2015; 2016; duygu düzenleme ve biriktiricilik, Phung ve ark., 2015; Luchian ve ark., 2007; Preston ve ark., 2009) hem de klinik örnekleme (Örn. Biriktiricilik bozukluğu – bilişsel davranışsal terapi; Levy ve ark., 2017; Muroff ve ark., 2009; biriktiricilik bozukluğunda işlevsellik, Grisham ve ark., 2009; biriktiricilik ve nesneye bağlanma, Grisham ve ark., 2008; koleksiyonerlik, Nordsletten ve ark., 2013; biriktiricilik bozukluğu hasta yakınları, Drury ve ark., 2014; Frost ve ark., 2015) biriktiricilik ile ilişkili çeşitli konuları inceleyen birçok çalışmada etkin olarak kullanılmıştır.

Türkiye örnekleminde yapılan çalışmalar da biriktiricilik bozukluğunun bilişsel semptomlarının önemini vurgular niteliktedir (Demirhan, 2015; Mart, 2017). Yüksek düzeyde biriktiricilik davranışı gösteren katılımcıların düşük düzeyde biriktiricilik davranışı gösteren katılımcılara kıyasla daha fazla kontrole yönelik problemler, nesneye bağlanma, sorumluluk konusunda problemler ve bilişsel güvensizlik sorunları olduğunu rapor etmiştir (Demirhan, 2015; Demirhan ve Yorulmaz, 2012). Klinik popülasyonda yapılan çalışmalarda da biriktiricilik davranışı ile dürtüsellik problemi, kontrol sıkıntıları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu rapor edilmiştir (Mart, 2017; Tumkaya ve ark., 2021). Bu çalışmalar bilişsel semptomların Türkiye örnekleminde de biriktiricilik bozukluğu için kilit faktörlerden biri olduğuna işaret etmektedir. Ancak bu çalışmalarda Biriktirme Envanteri-Gözden Geçirilmiş Formu (Demirhan, 2015; Frost ve ark., 2004), Biriktiricilik Değerlendirme Ölçeği (Mart, 2017; Steketee ve ark., 2010) veya Biriktiricilik Davranışı Değerlendirme Görüşme Formu (Tolin ve ark., 2010; Tumkaya ve ark., 2021) kullanılmıştır. BBE'nin daha önceden Türkçe'ye çevirilerek kullanıldığı çalışmalar bulunmamaktadır. Bu bakımdan konunun daha da kapsamlı bir biçimde çalışılabilmesi için bilişsel biriktirme ölçmeye yönelik Türkiye örnekleminde kullanılmaya uygun bir öz-bildirim ölçeğinin olması önem teşkil etmektedir. Böylece biriktiricilik bozukluğunun ve altında yatan semptomların daha iyi anlaşılabilmesinin ve uygun tanı-tedavi yönetimlerinin geliştirilebilmesinin önü açılacaktır.

BBE'nin güçlü psikometrik özellikleri ile hem klinik ortamda hem genel popülasyonda yapılan bilimsel çalışmalarda kullanılmaya uygun olduğu düşünülmektedir (Steketee ve ark., 2003). Bu çalışmada da uluslararası alanyazın ile paralellik sağlayarak Türkiye'de biriktiricilik alanında yapılacak çalışmalara ışık tutmak amacıyla, BBE'nin dilimize çevrilmesi, güvenilirlik ve geçerlik analizlerinin yapılarak bu envanterin psikometrik açıdan yeterli olup olmadığının araştırılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda Türkçe uyarlamasının da geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olması beklenmiştir.

Yöntem

Katılımcılar

Araştırmanın örneklemini iki grup oluşturmaktadır. İlk örneklem grubu üniversitenin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören yaşları 18 ile 45 arasında değişen ($Ort. = 21,60$, $S = 4,07$) 252 lisans ve yüksek lisans öğrencisidir. Bu örneklem grubunda 225 (%89) kadın katılımcı bulunmaktadır. Katılımcıların gelir düzeyi incelendiğinde 19'u (%7,5) alt, 149'u (%59) orta, 73'ü (%29) orta üstü ve 11'i (%4,4) yüksek gelir düzeyinde yer almaktadır. Örneklemin ikinci grubunu, yaşları 18 ile 59 arasında değişen ($Ort. = 24,31$, $S =$

6,51) 467 yetişkin katılımcı oluşturmaktadır. Çalışmada yer alan bu grubun 345'i kadındır (%73). Katılımcıların 439'u (%93) üniversite ve üzeri eğitim düzeyine sahip olduğunu belirtmiştir. Gelir düzeyine bakıldığında katılımcıların 41'i (%9) alt, 271'i (%58) orta, 136'sı (%29,1) orta üstü ve 18'i (%3,9) yüksek gelir düzeyine sahiptir. İkinci grupta yer alan katılımcılara çevrim içi sosyal platformlarda yapılan duyurular vasıtasıyla ulaşılmıştır. Her iki grupta yer alan katılımcılardan dışlama kriteri olarak demografik formda psikiyatrik bir tanı alıp almadıklarını bildirmeleri istenmiştir. Psikiyatrik bir tanı aldığı bildirilen katılımcılar çalışmaya dahil edilmemiştir (1. grup için N = 27; 2. grup için N = 50). Böylelikle, her iki gruptan araştırmaya toplamda 719 kişi katılmıştır. Her iki grupta yer alan katılımcılardan alınan yanıtlarda çevrim içi (google-forms.com) veri toplama yönteminden faydalanılmıştır. Araştırmada tüm katılımcılardan uygun örnekleme (elverişlilik) yöntemi ile veri toplanmıştır. Katılımcılar bilgilendirilmiş onam formunu onaylayarak gönüllü olarak araştırmaya katıldıklarını beyan etmiştir.

Örnekleme yer alan ilk grubun verileri ile envanterin açımlayıcı faktör analizi , eş zamanlı geçerlik analizi, iç tutarlık güvenilirliği, iki yarım test güvenilirliği ve test tekrar test güvenilirliği analizleri yapılmıştır. Örnekleme yer alan ikinci grubun verileri ile envanterin doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Demografik Bilgi Formu: Bu formda katılımcılardan yaş, cinsiyet, öğrenim durumu, gelir düzeyi ve psikiyatrik bir tanı alıp almadıklarına ilişkin bilgiler alınmıştır.

Biriktirme Bilişleri Envanteri (BBE): Kompulsif biriktirme davranışının bilişsel süreçlerinin incelendiği Steketee ve arkadaşları tarafından geliştirilen envanter 24 maddeden oluşmaktadır (Steketee ve ark., 2003). Madde oluşumunda klinik olgularda görülen biriktirme davranışına eşlik eden bilişsel yakınmalardan yararlanılmıştır (Frost ve Hartl, 1996). Envanterde bulunan her bir madde 7'li Likert tipi derecelendirme (1- Kesinlikle katılmıyorum, 7 – Kesinlikle katılıyorum) ile katılımcılar tarafından değerlendirilmektedir. Envanterde ters puanlanan madde yer almamaktadır. Yüksek puanlar kompulsif biriktirme davranışında artış ile ilişkilidir. Envanterin orijinal formunda Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .96 olarak değerlendirilmiştir. Faktör analizi ile beraber envantere duygusal bağlanma, kontrol, sorumluluk ve hafıza olmak üzere 4 alt boyut yer almaktadır. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı alt boyutları için .95 (duygusal bağlanma), .89 (hafıza), .86 (kontrol), .90 (sorumluluk) olarak bulunmuştur. Maddelerin faktör yüklerinin .40'ın üzerinde olduğu rapor edilmiştir (.42-.94). Bu araştırma kapsamında envanterin Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi amaç edinilmiştir.

Melbourne Karar Verme Ölçeği (MKVÖ I-II): Mann ve arkadaşları (1997) tarafından geliştirilen ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin ilk kısmı, karar vermede öz-saygıyı ölçmektedir. İlk kısımda 6 madde yer almakta olup, her bir madde için katılımcılardan 0 (Doğru değil), 1(Bazen Doğru), 2(Doğru) seçeneklerinden kendilerine en uygun seçeneği işaretlemeleri beklenmektedir. Katılımcıların alabilecekleri en düşük skor 0, en yüksek skor ise 12'dir. Yüksek puanlar kişilerin karar vermede öz-saygılarının daha yüksek olması ile ilişkilidir. Ölçeğin orijinal formunda ilk kısmına ait Cronbach Alfa değeri .74 olarak bulunmuştur. Türkçe güvenilirlik ve geçerlik çalışması Çolakkadıoğlu ve Deniz (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkçe formunda yapılan iç tutarlık güvenilirlik Cronbach Alfa değeri .80 olarak yer almaktadır. Test-tekrar test güvenilirliği $r = .82$ olarak bulunmuştur. Mevcut çalışmada ölçeğin ilk kısmına ait iç tutarlık katsayısı .73 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin ikinci kısmı ise, kişilerin karar verme stillerini ölçmektedir. İkinci kısımda 22 madde bulunmakta olup her bir madde için katılımcılardan (0 – Doğru Değil, 2 – Doğru) kendilerine en uygun seçeneği doldurmaları istenmektedir. İkinci bölümde yer alan ölçek maddelerinin dikkatli, kaçınan, erteleyici ve panik olmak üzere dört alt boyutu bulunmaktadır. Dikkatli ve kaçınan alt boyutlarında alınan puanlar en

az 0 en fazla 12 olurken, erteleyicilik ve panik alt boyutlarında en düşük puan 0 en yüksek puan ise 10'dur. Ölçeğin orijinal formunda ikinci kısma ait Cronbach Alfa değeri alt boyutları için .74 ile .87 arasında değişmektedir. Çolakkadıoğlu ve Deniz (2015) tarafından yapılan Türkçe uyarlama çalışmasında Cronbach Alfa değerleri alt boyutları için .82 (dikkatli), .77 (kaçıngan), .75 (erteleyici), .79 (panik) olarak bulunmuştur. Test-tekrar test güvenilirliği $r = .75$ (dikkatli), $r = .83$ (kaçıngan), $r = .71$ (erteleyici), $r = .72$ (panik) olarak yer almaktadır. Mevcut çalışmada iç tutarlık katsayısı alt boyutları için .71 ile .78 arasında değişmektedir.

Obsesif İnanışlar Ölçeği - 44 (OIÖ-44): Obsesif Kompulsif Bilişleri Çalışma Grubu (2003, 2005) tarafından geliştirilen öz-bildirim ölçeği obsesif kompulsif belirtilerin ortaya çıkmasında yer alan bilişsel şemaları ve bu şemalara inanma düzeyini değerlendirmektedir. Ölçekte 44 madde yer almakta olup her bir madde 7'li Likert tipi bir derecelendirme (1= Kesinlikle katılmıyorum, 7=Tamamen katılıyorum) ile değerlendirilmektedir. Ölçekte tersine puanlanan bir madde yer almamaktadır. Sorumluluk/tehlike beklentisi, mükemmeliyetçilik/kesinlik ve önem verme düşünceleri/ kontrol etme üzere 3 alt alan yer almaktadır. Türkçe güvenilirlik ve geçerlik çalışması Boysan ve arkadaşları (2010) tarafından gerçekleştirilmiş, ölçeğin psikometrik özellikleri klinik olmayan gruplarda Yorulmaz ve Gençöz (2008) tarafından da incelenmiştir. Türkçe formunda yapılan Cronbach Alfa değeri .95 olarak yer almaktadır. Türkçe uyarlama çalışmasında Cronbach Alfa değerleri alt boyutları için .88 (sorumluluk/tehlike beklentisi), .88 (mükemmeliyetçilik/kesinlik), .86 (önem verme düşünceleri/ kontrol etme) olarak bulunmuştur. Test-tekrar test güvenilirliği $r = .79$ olarak bulunmuştur. Mevcut çalışmada ölçeğin toplam iç tutarlık katsayısının .93 olduğu; ölçeğin alt boyutlarına ait iç tutarlık katsayılarının .83 ile .93 arasında değiştiği hesaplanmıştır.

Biriktirme Envanteri – Gözden Geçirilmiş Formu (BE-GGF): Kompulsif biriktirme davranışını ölçmek amacıyla geliştirilen envanter Frost ve arkadaşları (2004) tarafından oluşturulmuştur. Envanter 23 maddeden oluşan 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Eşya kalabalığı, edinme/alma ve atmada zorluk olmak üzere 3 alt faktörü bulunmaktadır. Envanterin klinik olmayan örneklemede Türkçe'ye uyarlama, güvenilirlik ve geçerlik çalışmasında (Demirhan ve Yorulmaz, 2012) Cronbach Alfa değeri .86 olarak bulunmuştur. Envanterde bulunan alt boyutlarda Cronbach Alfa değerleri eşya kalabalığı (.75), edinme/alma (.72), atmada zorluk (.77) olarak yer almaktadır. Mevcut çalışmada toplam iç tutarlık katsayısı .90 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada, alt ölçeklerin alt boyutlarının iç tutarlık katsayıları .80 ile .84 arasında hesaplanmıştır.

Nesneye Bağlanma Ölçeği (NBÖ): Grisham ve arkadaşları (2009) tarafından kişilerin bir nesneye bağlanma düzeyini ölçmek için oluşturulmuştur. Bağlanma, rahatlama, insani nitelikler atfetme, kimliksel bağlanma ve abartılı sorumluluk algısı gibi nesnelere yönelik duygusal tepki ve tutumları değerlendiren bir öz-bildirim ölçeğidir. Ölçekte 13 madde yer almakta, her bir madde 7'li Likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmektedir. Ölçeğin orijinal formunda iç tutarlık güvenilirliğini ölçen Cronbach Alfa değeri .92 olarak bulunmuştur. Türkçe'ye uyarlama, güvenilirlik ve geçerlik çalışması (Demirhan, 2015) sonuçları ölçeğin Türkçe formunda Cronbach Alfa değeri .88 olarak bulunmuştur. Mevcut çalışmada toplam iç tutarlık katsayısı .86 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

BBE'nin uyarlama çalışmasını yapmak adına ilk olarak ölçeği geliştiren sorumlu araştırmacıdan elektronik posta yoluyla izin alınmıştır. Gerekli onaydan sonra etik kurul izni alınarak araştırmaya başlanmıştır. Araştırmanın etik kurul onayı Sayı: B.08.6.YÖK.2.ÜS.0.05.0.06/ 2018/1023 no'lu kararla verilmiştir. Bir sonraki aşamada dilsel eşdeğerliliği sağlama kapsamında çeviri-geri çeviri yönteminden yararlanılmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye çevirisi psikoloji alanında ve iyi derecede İngilizce bilgisine sahip üç uzman psikolog tarafından birbirlerinden bağımsız olarak gerçekleştirilmiştir. Çeviri ölçek yazarları tarafından

incelenmiş ve sonrasında üç farklı uzman psikolog tarafından yine birbirlerinden bağımsız bir biçimde Türkçe'den İngilizce'ye geri çevirisi yapılmıştır. Elde edilen üç farklı çeviri yazarlar tarafından anlam bütünlüğü açısından incelenerek ölçeğe son hali verilmiştir. Dilsel eşdeğerliği sağlama çalışmasından sonra araştırmanın verileri; çevrimiçi anket yoluyla (google-forms.com), gönüllü katılımcılardan bilgilendirilmiş onamları alınarak toplanmıştır. Tüm katılımcılardan yukarıda sunulan öz-bildirim ölçeklerini ve envanterlerini doldurmaları istenmiştir. BBE'nin test-tekrar test güvenilirlik analizinin yapılabilmesi için envanter ilk örneklemden rastgele seçilen gönüllü 89 katılımcıya 4 hafta sonra tekrar uygulanmıştır.

Bulgular

İstatistiksel analizler için IBM SPSS 24 ve AMOS (Analysis of Moment Structures) versiyon 24 kullanılmıştır. Faktör yapısını değerlendirmek üzere açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizinden yararlanılmıştır. Araştırmada iki ayrı örneklemden veri toplanmıştır. İlk örneklemden elde edilen veriler açımlayıcı faktör analizi, eş zamanlı geçerlik, iç tutarlık güvenilirliği, iki yarım test güvenilirliği ve test tekrar test güvenilirliğinin ölçümünde kullanılmıştır. İkinci örneklemden elde edilen veriler ile doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Öncelikle, ilk örneklem ile faktör yüklerinin belirlenmesi amacıyla açımlayıcı faktör analizi temel bileşenler yöntemi ile varimax dönüştürme yöntemi kullanılarak uygulanmıştır. Maddelerin faktör yükleri değerlendirildiğinde ikinci, yedinci, on dokuzuncu ve yirmi birinci maddelerin envanterin özgün formundan farklı boyutlarda yer aldığı gözlenmiştir. Bu maddeler açımlayıcı faktör analizi ve anlamsal eşdeğerliğe uygun olarak yeni alt boyutlara yerleştirilmiştir ve ikinci örneklem ile doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Eş zamanlı geçerliği belirlemek amacıyla BBE'nin toplam puanının ve alt boyutlarının OİÖ-44, BE-GGF, NBÖ ve MKVÖ I-II ile ilişkileri Pearson Korelasyon analizi ile incelenmiştir. Envanterin güvenilirliğinin değerlendirilmesinde, iç tutarlık güvenilirliği için Cronbach Alfa güvenilirlik katsayı değeri, iki yarım test güvenilirliği için Spearman-Brown katsayı değeri, test tekrar test güvenilirliği için Pearson korelasyon katsayı değeri hesaplanmıştır.

Geçerliğe İlişkin Bulgular

Yapı Geçerliğine İlişkin Bulgular

Envanterin yapı geçerliğini incelemek üzere açımlayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Açımlayıcı faktör analizinde Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .91 olarak değerlendirilmiş olup örneklem büyüklüğünün yeterli düzeyde olduğunu belirtmektedir. Barlett küresellik testi bulgularına dayanarak açımlayıcı faktör analizinin yapılmasının yeterli düzeyde yer aldığı gözlemlenmektedir ($\chi^2 = 2774,10$; $p < .000$). BBE'nin bileşen yapısını incelemek amacıyla temel bileşenler yöntemi ve varimax dönüştürme ile özdeğeri 1'in üzerinde olan ve toplam varyansın % 60,88'sini açıklayan 5 faktör elde edilmiştir. Varyansların (communalities) .42 ile .76 arasında değiştiği gözlenmiştir. Ancak, orijinal envanterin 4 faktörlü alt boyutunun yer alması ve scree grafiğinin dört faktörlü yapıyı desteklemesi gerekçesiyle dört faktörlü çözüm tercih edilmiştir. Dört faktörlü yapının %56,06'ini açıkladığı ve varyansların .39 ile .74 arasında değiştiği saptanmıştır. Maddeler faktör yükü .40 ve üzeri olan faktörlere dağıtılmıştır. BBE'de beliren faktörler ve faktör yükleri Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1

Açımlayıcı Faktör Analizi ile Faktörlerin Yapısı ve Faktör Yükleri

BBE Maddeleri Faktör Adları	Faktör 1 Duygusal Bağlılık	Faktör 2 Hafıza	Faktör 3 Sorumluluk	Faktör 4 Kontrol
Özdeğer	8.46	2.04	1.63	1.31
Varyans	%35.25	%8.52	%6.81	%5.45
Cronbach Alfa	.91	.77	.70	.62
I. Duygusal Bağlanma				
3. Sahip olduğum bu şeyi atmak kendimden bir parçayı atmak gibidir.	.82			
8. Sahip olduğum bazı şeyleri atmak sevdiğim birini terk ediyordum gibi hissettirir.	.80			
9. Bunu atmak hayatımın bir parçasını kaybetmek anlamına gelir.	.79			
16. Sahip olduğum bazı şeyleri atmak bana bir parçam ölüyor gibi hissettirir.	.79			
6. Sahip olduğum bu şeyi kaybetmek bir arkadaşı kaybetmek gibidir.	.73			
2. Bunu atmak değerli bir olanağı ziyan etmek demektir.	.63			
10. Eşyalarımı kendimin bir uzantısı olarak görürüm; onlar beni ben yapan parçalardır.	.62			
1. Bunu atmaya tahammül edemem	.62			
13. Sahip olduğum bu şey onunla bağdaştırdığım duygulara eşdeğerdir.	.54			
22. Sahip olduğum bu şey bana duygusal rahatlık veriyor.	.54			
23. Bazı eşyalarımı bazı insanları sevdiğim gibi severim.	.53			
II. Hafıza				
14. Hafızam o kadar kötü ki bunu gözümün önünde tutmalıyım yoksa unuturum.		.77		
20. Bununla ilgili hatırlamam gereken bir şey var ama bunu atarsam hatırlayamam.		.71		
17. Eğer bu şeyi dosyalar ya da kaldırırsam tamamen unuturum.		.69		
4. Bunu saklarsam hafızama güvenmek zorunda kalmam.	.41	.59		
19. İhtiyaç duyduğumda bunun gibi bir şeye sahip değilsem mahcup olurum.		.51		
III. Sorumluluk				
15. Sahip olduğum bu şeyi kullanılabilir kılmaktan ben sorumluyum.			.84	
11. Sahip olduğum bu şeyin iyi durumda olmasından ben sorumluyum.			.77	
12. Bu şeyi belki başkasının işine yarayabilir diye saklamaktan ben sorumluyum.			.54	
21. Bunu tamamen ayıklamadan atarsam, içindeki bazı önemli bilgileri kaybederim.			.47	
IV. Kontrol				
24. Hiç kimsenin sahip olduğum şeylere dokunmaya hakkı yoktur.				.75
18. Eşyalarım üzerinde kontrolün tamamen bende olmasından hoşlanırım.			.41	.60
7. Eğer bir kimse sahip olduğum şeye dokunur veya onu kullanırsa; onu kaybederim ya da onun izini süremem.				.57
5. Bir kimse bana ait bir şeyi iznim olmadan attığında üzülürüm.				.42

Not: Faktör yüklerinin alt kesme noktası olarak .40 ve üzeri yer almaktadır. Koyu renk (bold) ile işaretlenmiş maddelerden oluşan faktör yükleri envanterin son halini oluşturmaktadır.

Envanterin ilk alt boyutu olan duygusal bağlanma boyutunda 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 13, 16, 22 ve 23. maddeler yer almakta olup toplam varyansın % 35'ini; ikinci alt boyut olan hafıza boyutunda 4, 14, 17, 19 ve 20. maddeler yer almakta olup varyansın % 9'unu, üçüncü boyut olan sorumluluk boyutunda 11, 12, 15 ve 21. maddeler yer almakta olup varyansın %7'sini, dördüncü ve son boyut olan kontrol boyutunda 5, 7, 18 ve 24. maddeler yer almakta olup varyansın %5'ini açıkladığı gözlenmiştir. Bu sonuçlar orijinal ölçekle tutarlılık göstermektedir. Steketee ve arkadaşları, orijinal çalışmada envanterin toplam varyansın %54.1'ini açıkladığını, duygusal bağlanma boyutunun toplam varyansın % 33.4'ünü; hafıza alt boyutunun toplam varyansın % 9'unu, sorumluluk alt boyutunun toplam varyansın %5.8'sini, kontrol alt boyutunun ise toplam varyansın %5.9'unu açıkladığı belirtmişlerdir (Steketee ve ark., 2003).

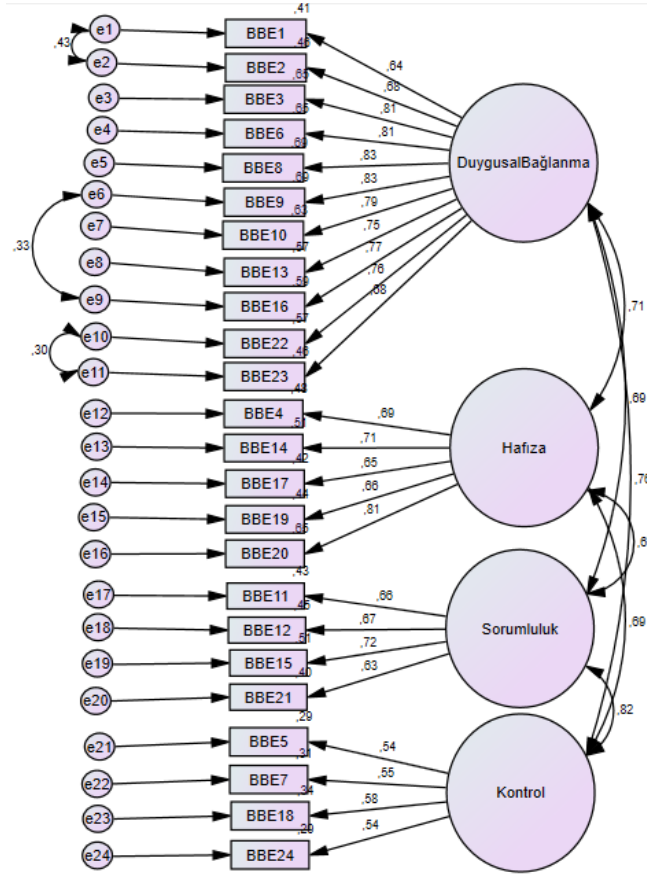
Envanterin Türkçe formunda ikinci, yedinci, on dokuzuncu ve yirmi birinci maddeler envanterin orijinal formundan farklı alt boyutlara dolmuştur. İkinci maddenin orijinal envanterde sorumluluk alt boyutunda yer alması gerekirken duygusal bağlanma alt boyutunda yer aldığı, yedinci maddenin sorumluluk yerine kontrol alt boyutunda yer aldığı, on dokuzuncu maddenin sorumluluk alt boyutu yerine hafıza alt boyutunda yer aldığı ve yirmi birinci maddenin hafıza yerine sorumluluk alt boyutunda yer aldığı görülmüştür.

Türkçe formunu oluşturan madde dağılımının doğrulanması amacıyla AMOS (versiyon 24) kullanılarak doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan açımlayıcı faktör analizi göz önüne alınarak ikinci madde duygusal bağlanma, on dokuzuncu madde hafıza, yirmi birinci madde sorumluluk, ve yedinci madde kontrol alt boyutuna alınarak doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır [χ^2 (246, N = 467) = 1093.27, $p < .000$, $\chi^2 / df = 4.44$, GFI = .82, AGFI = .78, NNFI = .85, CFI = .86, RMSEA = .09]. Bazı değerlerin kabul edilebilir düzeyde olmaması sebebiyle bazı maddelerin hata varyansları arasında kovaryans oluşturulmuştur. İlk olarak, duygusal bağlanma boyutuna ait 1. ("Bunu atmaya tahammül edemem.") ve 2. ("Bunu atmak değerli bir olanağı ziyan etmek demektir.") maddeleri arasında düzeltme yapılmıştır [χ^2 (245, N = 467) = 998.72, $p < .000$, $\chi^2 / df = 4.08$, GFI = .83, AGFI = .79, NNFI = .86, CFI = .88, RMSEA = .08]. İkinci düzeltme, duygusal bağlanma boyutuna ait 9. ("Bunu atmak hayatımın bir parçasını kaybetmek anlamına gelir.") ve 16. ("Sahip olduğum bazı şeyleri atmak bana bir parçam ölüyormuş gibi hissettirir.") maddeleri arasında gerçekleşmiştir [χ^2 (244, N = 467) = 950.51, $p < .000$, $\chi^2 / df = 3.90$, GFI = .84, AGFI = .81, NNFI = .87, CFI = .89, RMSEA = .08]. Son olarak, 22. ("Sahip olduğum bu şey bana duygusal rahatlık veriyor.") ve 23. ("Bazı eşyalarımı bazı insanları sevdiğim gibi severim.") maddeleri arasında kovaryans düzeltmeleri yapılmıştır. Yapılan kovaryans düzeltmeleri ile birlikte modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmüştür [χ^2 (243, N = 467) = 913.16, $p < .000$, $\chi^2 / df = 3.76$, GFI = .85, AGFI = .81, NNFI = .88, CFI = .89, RMSEA = .08] (Bollen, 1990; Hooper ve ark., 2008; Hu ve Bentler, 1999). Her bir değişiklikten sonra yapılan kontrollerde modelde iyileşme gözlenmiştir. Model uyum indekslerinin göstermiş olduğu düzeltme dört maddenin farklı boyutlara yerleştiği bu dört faktörlü yapının kültürel açıdan en uygun model olduğunu desteklemektedir. Modele ait doğrulayıcı faktör analizi uyum indeksi Tablo 2'te bulunmaktadır. Modelin son hali Şekil 1'de yer almaktadır.

Tablo 2

Doğrulayıcı Faktör Analizi Uyum İndeksleri

	χ^2	χ^2/df	p	GFI	AGFI	NNFI	CFI	RMSEA
1. model	1093.27	4.44	.000	.82	.78	.85	.86	.09
2. model	998.72	4.08	.000	.83	.79	.86	.88	.08
3. model	950.51	3.90	.000	.84	.81	.87	.89	.08
4. model	913.16	3.76	.000	.85	.81	.88	.89	.08

Şekil 1. Biriktirme Bilişleri Envanteri'nin (BBE) Dört Faktörlü Yapısına İlişkin Doğrulayıcı Faktör Analizi Modelinin Standardize Değerleri.

Eş Zaman Geçerliği

BBE'nin madde toplam korelasyonunu değerlendirmek amacıyla envanterin toplam ve alt boyutlarının diğer değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları ile ilişkisine bakılmıştır. Öncelikle, BBE'nin toplam puanı ve alt ölçeklerinin toplam puanları incelenmiş ve orta-yüksek düzeyde anlamlı pozitif ilişki olduğu gözlenmiştir ($r = .64$ ile $r = .92$, $p < .000$). Bu durum, biriktiriciliğin bilişsel alt boyutlarının birbiriyle ilişkili olduğuna işaret etmektedir.

Eş zaman geçerliğinin incelenmesinde, OİÖ-44, BE-GGF, NBÖ ve MKVÖ I-II ölçeklerinin toplam puanları BBE'nin toplam puanı ve alt ölçeklerinin puanları ile korelasyonundan yararlanılmıştır. BBE toplam ve alt ölçek puanları (duygusal bağlanma, hafıza, sorumluluk, kontrol) obsesif inançları OİÖ-44 (sırasıyla $r = .62$, $.52$, $.49$, $.48$, $.43$; $p < .000$) ve biriktirme davranışını inceleyen BE-GGF (sırasıyla $r = .57$, $.54$, $.46$, $.34$, $.32$; $p < .000$) ile orta düzeyde pozitif anlamlı ilişkiye sahiptir. NBÖ ile ilişkisinde BBE toplam ($r = .70$; $p < .000$) ve alt ölçekleri ile (duygusal bağlanma, hafıza, sorumluluk, kontrol) (sırasıyla $r = .69$, $.37$, $.43$, $.53$; $p < .000$)

arasında orta düzeyde anlamlı pozitif ilişki söz konusudur. Ayrıca, BBE'den ve alt ölçeklerinden alınan toplam puanlar MKVÖ I ve II' den elde edilen puanlarla korelasyonuna bakılmıştır. MKVÖ-I, karar vermede öz saygıyı, MKVÖ-II ise karar verme stillerini incelemektedir. BBE toplam puanı ile MKVÖ-I arasında .18 düzeyinde anlamlı negatif bir ilişki bulunmuştur. BBE'nin alt boyutları ile MKVÖ-I arasındaki ilişki incelendiğinde duygusal bağlanma ($r = -.15; p < .001$) ve hafıza ($r = -.33; p < .000$) arasında düşük düzeyde anlamlı negatif bir ilişki söz konusuken kontrol ve sorumluluk alt boyutlarında ilişki bulunmamaktadır. MKVÖ-II'yi oluşturan dikkatli, kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stilleri ile BBE ilişkisi incelendiğinde BBE'nin dikkatli karar verme stili dışında kalan diğer karar verme stilleri ile arasında düşük düzeyde anlamlı pozitif ilişki söz konusudur. Bulgular Tablo 3'de yer almaktadır.

Güvenirlğe İlişkin Bulgular

İç Tutarlık Güvenirlği

İç tutarlılığı gösteren Cronbach Alfa katsayısı BBE'nin tüm maddeleri için .91 olarak bulunmuştur. Alt boyutlar incelendiğinde Cronbach Alfa katsayısının duygusal bağlanma .91 (11 madde), hafıza .77 (5 madde), kontrol .62 (4 madde) ve sorumluluk .70 (4 madde) olarak değerlendirilmiştir.

İki Yarım Test Güvenirlği

Envanterin iki yarım test güvenirlğini değerlendirmek üzere envanterin tamamında bulunan 24 madde tek ve çift sayılı maddeler olarak ikiye ayrılarak toplam puanları oluşturulmuştur. Oluşturulan iki yarı arasındaki korelasyon Spearman-Brown formülü ile .84 olarak hesaplanmıştır ($p < .000$).

Test Tekrar Test Güvenirlği

BBE'yi doldurmuş olan ilk örnekleme yer alan katılımcılardan rastgele seçilen ve uygun olduğunu belirten 89 katılımcı gönüllülük esasına dayanarak envanteri 4 hafta sonra yeniden doldurmuştur. Test-tekrar test güvenirlği Pearson korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir. BBE toplam puanının BBE test-tekrar test puanıyla anlamlı korelasyonu olduğu görülmüştür ($r = .77; p < .000$). Duygusal bağlanma, hafıza, kontrol ve sorumluluk alt ölçeklerinin test-tekrar testleriyle anlamlı korelasyonu olduğu gözlenmiştir ($r = .60$ ile $.78$ arasında değişmektedir).

Tablo 3

BBE ile MKVÖ I-II, OİÖ-44, BE-GGF ve NBÖ Korelasyonları

	1	1a	1b	1c	1d	2	3a	3b	3c	3d	4	4a	4b	4c	5	5a	5b	5c	
1.BBE Toplam	1																		
1a. Duygusal Bağlanma	.92**	1																	
1b. Hafıza	.74**	.56**	1																
1c. Sorumluluk	.67**	.47**	.43**	1															
1d. Kontrol	.64**	.49**	.34**	.39**	1														
2. MKVÖ –I	-.18**	-.15*	-.33**	-.05	-.00	1													
3. MKVÖ-II																			
3a. Panik	.32**	.29**	.35**	.13*	.15*	-.64**	1												
3b. Dikkatli	.09	.05	-.01	.13*	.16*	.10	.01	1											
3c. Kaçınan	.14*	.13*	.25**	.01	-.01	-.57**	.54**	-.04	1										
3d. Erteleyici	.42**	.38**	.42**	.23**	.21**	-.52**	.61**	.03	.45**	1									
4. OİÖ-44	.62**	.52**	.49**	.48**	.43**	-.20**	.34**	.21**	.14*	.31**	1								
4a. Sorumluluk/ Tehlike Beklentisi	.62**	.51**	.50**	.55**	.40**	-.22**	.34**	.16**	.14*	.35**	.90**	1							
4b. Mükemmeliyetçilik/ Kesinlik Beklentisi	.54**	.47**	.38**	.38**	.44**	-.12*	.33**	.29**	.12*	.28**	.88**	.69**	1						
4c. Önem Verme Düşünceleri/ Kontrol Etme	.39**	.34**	.35**	.28**	.21**	-.17**	.15*	.04	.09	.13*	.77**	.60**	.51**	1					
5. BE-GGF	.57**	.54**	.46**	.34**	.32**	-.25**	.35**	-.03	.16*	.44**	.40**	.42**	.32**	.25**	1				
5a. Atmada Zorluk	.58**	.61**	.38**	.34**	.29**	-.21**	.29**	.02	.15*	.37**	.30**	.33**	.27**	.15*	.79**	1			
5b. Eşya Kalabalığı	.34**	.28**	.35**	.20**	.22**	-.16**	.25**	-.01	.10	.33**	.30**	.35**	.20**	.20**	.79**	.40**	1		
5c. Edinme/ Alma	.44**	.40**	.39**	.28**	.26**	-.24**	.31**	-.08	.10	.35**	.38**	.37**	.31**	.27**	.84**	.47**	.56**	1	
6. NBÖ	.70**	.69**	.37**	.43**	.53**	-.17**	.28**	.16*	.11	.33**	.51**	.51**	.47**	.31**	.50**	.49**	.28**	.43**	1

* $p < .05$, ** $p < .001$

Not. BBE Toplam: Biriktirme Bilişleri Envanteri Toplam Puanı; MKVÖ-I: Melbourne Karar Verme Ölçeği Karar Vermede Öz Saygı Toplam Puanı; MKVÖ-II: Melbourne Karar Verme Ölçeği Karar Verme Stilleri; OİÖ-44: Obsesif İnanışlar Ölçeği – 44 Toplam Puanı; BE-GGF: Biriktirme Envanteri – Gözden Geçirilmiş Formu Toplam Puanı; NBÖ: Nesneye Bağlanma Ölçeği Toplam Puanı

Tartışma

Steketee ve arkadaşları tarafından geliştirilen BBE'nin Türkçe adaptasyonu yapılarak geçerlik ve güvenilirlik özelliklerinin incelenmesi amaçlanan bu çalışmada yapılan analizler sonucunda geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu görülmüştür. BBE'nin orijinal formu 24 maddeden ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır (Steketee ve ark., 2003). Benzer şekilde, güncel çalışmada da 4 alt boyut korunarak toplam 24 madde yer almaktadır.

Envanterin Türkçe formunun açıcı faktör analizinde orijinal çalışmadan farklı olarak; 2. madde ("Bunu atmak değerli bir olanağı ziyan etmek demektir.") sorumluluk yerine duygusal bağlanma, 19. madde ("İhtiyaç duyduğumda bunun gibi bir şeye sahip değilsem mahcup olurum.") sorumluluk yerine hafıza, 7. madde ("Eğer bir kimse sahip olduğum şeye dokunur veya onu kullanırsa; onu kaybederim ya da onun izini süremem.") sorumluluk yerine kontrol ve 21. madde ("Bunu tamamen ayıklamadan atarsam, içindeki bazı önemli bilgileri kaybederim.") hafıza yerine sorumluluk alt boyutuna yüklenmiştir. Ortaya çıkan bu faktör yapısının doğrulanması amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Maddelerin orijinal envanterden farklı dağılım göstermesi hem anlamsal açıdan hem de faktör analizi bulguları neticesinde incelenmiştir. İkinci, yedinci ve on dokuzuncu maddelerin sorumluluk alt boyutu yerine diğer alt boyutlara dağılması bu boyutun anlaşılmasında güçlüğü dikkati çekmektedir. İkinci maddede yer alan nesnenin elden çıkarılması karşısında değerli bir olanağın ziyan edilmesi kişilerin eşyalarıyla kurduğu duygusal bağı da vurgulamaktadır. Bu nedenle sorumluluk alt boyutu yerine duygusal bağlanma başlığı altında yer almasına karar verilmiştir. On dokuzuncu maddede yer alan ihtiyaç anında nesnenin varlığı hafızaya duyulan güvenle ilişkilendirilmiştir. Yedinci madde kontrol alt boyutunda yer alan diğer maddelerle anlamsal olarak yakınlık göstermektedir. Özellikle, 5. maddede yer alan "Bir kimse bana ait bir şeyi iznim olmadan attığında üzülürüm." 18. maddede yer alan "Eşyalarım üzerinde kontrolün tamamen bende olmasından hoşlanırım.", 24. maddede yer alan "Hiç kimsenin sahip olduğum şeylere dokunmaya hakkı yoktur." ifadeleri sahip olunanların üzerinde mutlak hakimiyet kurma isteği ve başkalarının bu alanı ihlal etmesini önlemeye yöneliktir. Yirmi birinci madde sorumluluk boyutunda yer alan diğer maddelerde vurgulanan sahip olunanların iyi durumda olmasına duyulan sorumlulukla örtüşmüştür. Bahsi geçen maddeler doğrulayıcı faktör analiziyle incelendiğinde de model uyumunun kabul edilebilir sınırlarda yer almaktadır. Maddelerin farklı faktörlere dağılması, Türkiye örnekleminin, çalışmanın özgün halinin uygulandığı örneklemden farklı kültürel özellikte olabilmesiyle açıklanabilir. Bununla birlikte, çeviriden kaynaklı dilsel farklılıkların etkisinin de olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

BBE Türkçe dışında Faraci ve arkadaşları (2020) tarafından İtalyanca'ya çevirilerek geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. İtalya örneklemini için envanterin 24 maddeli ve dört faktörlü yapısının korunduğunu bulgulamışlardır. Diğer yandan BBE'nin toplam puanı ve alt boyutlarının orta-yüksek düzeyde anlamlı pozitif ilişki olduğu gözlenmesi de envanterin geçerliliğine işaret etmektedir. Faraci ve arkadaşları (2020) İtalya örneklemini için alt boyutlarının birbirleriyle pozitif yönde anlamlı ilişki gösterdiklerini bulgulamıştır. Bu durum, envanterin farklı dil ve kültürlerde psikometrik özelliklerinin farklılaşabileceğine işaret etmektedir.

Envanterin eş zaman geçerliliği incelendiğinde, biriktirme bilişleri toplam ve alt boyut puanlarının obsesif inanışlar, nesneye bağlanma ve biriktiricilik davranışı puanlarıyla pozitif ve anlamlı ilişki göstermesi; karar vermede öz saygı ile negatif, karar verme stillerinden panik, kaçınan ve erteleyici boyutları ile ise pozitif ve anlamlı ilişki göstermesi BBE Türkçe formunun geçerliliğine işaret etmektedir. Nesneye bağlanma ile BBE toplam puanı ve alt boyutlarından olan duygusal bağlanmanın yüksek düzeyde pozitif ilişki göstermesi, envanterin nesne ilişkisindeki duygusal öğelere ve tutumlara yönelik ölçümün tutarlılık

gösterdiğine işaret etmektedir. Steketee ve arkadaşları (2003) tarafından yürütülen orijinal çalışmada da bizim çalışmamıza benzer şekilde envanterin obsesif inanışlar ve biriktiricilik davranışı puanları ile pozitif korelasyon gösterdiğini bulgulamışlardır. Ek olarak Faraci ve arkadaşları (2020) İtalya örnekleminde de, kontrol alt ölçeği dışında, envanterin diğer biriktiricilik ve kompulsif davranış ölçümleriyle pozitif yönde anlamlı ilişki gösterdiğini belirtmişlerdir. Karar vermede yaşanan zorluk biriktiricilik bozukluğunda önemli bir yere sahiptir. Özellikle, tanı alanlar kişisel eşyalarını elden çıkarırken karar vermede güçlük çekmektedir. Bu güçlük, biriktirmede bilişsel süreçlerin rolünü vurgulamaktadır (Frost ve ark., 2011; Frost ve Gross, 1993). Bu çalışmada biriktirme bilişleri ile karar verme stillerinden panik, kaçınan ve erteleyici ile gözükten pozitif yönde anlamlı ancak düşük güçlükteki ilişki biriktirme bilişlerinin önemine dikkat çekmektedir.

Envanterin Türkçe formunun Cronbach Alfa katsayısı tüm envanter için .91; duygusal bağlanma alt boyutu için .91, hafıza alt boyutu için .77, kontrol alt boyutu için .62 ve sorumluluk alt boyutu için .70 olarak bulunmuştur. Faraci ve arkadaşları (2020), İtalya örneklemini için Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısını duygusal bağlanma alt boyutu için .91, hafıza alt boyutu için .81, kontrol alt boyutu için .80 ve sorumluluk alt boyutu için .80 olarak belirtmişlerdir. Steketee ve arkadaşları (2003) orijinal çalışmada envanterin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısını envanterin tümü için .96, alt boyutları için .95 (duygusal bağlanma), .89 (hafıza), .86 (kontrol), .90 (sorumluluk) olarak belirtmiştir. Bu doğrultuda BBE'nin Türkçe formunun kontrol alt boyutu dışında orijinal envanterdeki maddelerin güvenilirliğine yaklaştığı düşünülmektedir. Psikometrik bir ölçme aracı için hesaplanan güvenilirlik katsayısının .70 ve üzerinde olması ölçek puanlarının güvenilirliği için yeterli kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2007; Karasar, 2004; Kılıç, 2016). Envanteri kullanacak araştırmacıların toplam puana göre yorum yapmayı, ya da kontrol alt boyutunu yorumlarken güvenilirliğini dikkate almaları önerilmektedir. Orijinal envanterde (Steketee ve ark., 2003) kontrol alt boyutu, dış ve iç dünyadaki belirsizliğin nesnelere üzerinde kontrol sahibi olunarak belirgin hale getirme çabası olarak açıklanmıştır. Ancak, biriktiricilikteki bu abartılı kontrol çabası uygun olmayan bir baş etme stratejisidir. Güncel çalışmada, örneklemin biriktiricilik bozukluğu tanısı almayan bireylerden oluşması özellikle kontrol alt boyutunun iç tutarlılığının düşük olması ile ilgili olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Öte yandan envanterin tüm alt boyutlarının 4 hafta sonra uygulanan tekrar testleriyle anlamlı korelasyon göstermesi ve iki yarım test güvenilirliğinin kabul edilebilir düzeyde olması envanterin güvenilirliğinin ayrı bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Duygusal bağlanma diğer alt boyutlarla kıyaslandığında BBE'nin toplam puanı ile yüksek düzeyde ve anlamlı korelasyona sahiptir. Ayrıca, envanterde en yüksek iç tutarlılığa da sahip olan boyuttur. Aynı zamanda bu ilişki NBÖ ile de gözlenmektedir. Duygusal bağlanma boyutu ile NBÖ ölçeği arasında diğer ölçeklere kıyasla yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Frost ve ark. (2000) biriktiricilik tanısı alan kişilerin ilişki kurmakta ve var olan ilişkilerini sürdürmekte zorlandıklarını vurgulamaktadır. Bu gerekçeyle, kişilerin sıklıkla eşyalarına yöneldikleri belirtmektedir. Bu boyutun çalışılması biriktiricilik bozukluğunda altta yatan nesneye bağlanmada erken bilişsel şemaların anlaşılmasında önem taşımaktadır.

BBE Türkçe Formu, duygusal bağlanma, kontrol, sorumluluk ve hafıza olmak üzere 4 alt boyuttan, toplamda 24 maddeden oluşmaktadır. Çalışmanın orijinalinde (Steketee ve ark., 2003) örneklem biriktiricilik tanısı alanlar, başka bir psikiyatrik tanısı bulunanlar ve herhangi bir psikiyatrik tanı almamış bireyler olmak üzere üç gruptan oluşmaktadır. Bu çalışmanın kısıtlı kaldığı noktalardan biri, klinik olmayan örneklemin kullanılmış olmasıdır. Bu durum çalışmanın bulgularının biriktiricilik bozukluğu tanısı almış bireyler için genellenebilirliği açısından sınırlılık oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini yüksek eğitim düzeyine sahip ve cinsiyeti kadın ağırlıklı bir kitleyi kapsamaktadır. Bu durum, çalışma bulgularının genellenebilirliği açısından da bir kısıtlılık oluşturmaktadır. Bununla beraber, kültürel ve çeviriden kaynaklı dilsel öğelerin madde

dağılımında farklar oluşturmasında etkili olduğu düşünülmektedir. İleriki çalışmaların özellikle klinik örnekleme bu çalışmayı tekrarlamaları önerilmektedir.

Özetle, elde edilen bulgulara göre BBE biriktiriciliğin bilişsel süreçlerinin ölçümünde kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak ülkemizde kullanılabileceği sonucuna varılmıştır. Envanterin orijinalinde olduğu gibi duygusal bağlanma, hafıza, kontrol ve sorumluluk alt boyutlarını kapsayan yirmi dört maddeli yapıyı desteklemektedir. BBE biriktirme davranışının gelişiminde ve sürdürülmesinde kişilerin sahip olduklarına yönelik duygusal bağlanma, sahip olunanların yitirileceğine dair hafızaya güvenmede zorluklar, nesnelerin iyi durumda olmasına dair sorumluluk ve eşyalar üzerinde tam kontrol oluşturmak üzerine bilişsel süreçlerinin ölçülmesine olanak sağlamaktadır. Bilişsel biriktirme davranışına dair yapılan çalışmaların sınırlı sayıda olduğu göz önünde bulundurulduğunda, mevcut çalışmanın alanyazınında klinik araştırmaların gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Özellikle, Türkiye alanyazınında biriktiriciliğin bilişsel süreçlerine ilişkin psikometrik özelliklerin değerlendirildiği çalışmaların kısıtlı sayıda yer alması gerekçesiyle yeni bir ölçüm aracı olarak BBE'nin alanyazınına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Klinik örnekleme yapılacak çalışmalarla bu katkının genişletilebileceği öngörülmektedir.

Kaynaklar

- Amerikan Psikiyatri Birliği (2013). Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı, Beşinci Baskı (DSM-5) (Çev. ed.: E Köroğlu). Hekimler Yayın Birliği, Ankara.
- Andreassen, C. S., Griffiths, M. D., Pallesen, S., Bilder, R. M., Torsheim, T. ve Aboujaoude, E. (2015). The Bergen Shopping Addiction Scale: Reliability and validity of a brief screening test. *Frontiers in psychology*, 6, 1374.
- Bollen, K. A. (1990). Overall fit in covariance structure models: Two types of sample size effects. *Psychological bulletin*, 107(2), 256.
- Boysan, M., Besiroglu, L., Çetinkaya, N., Atli, A. ve Aydın, A. (2010). Obsesif inanışlar Ölçeği-44'ün (OIÖ-44) Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirligi/The Validity and Reliability of the Turkish Version of the Obsessive Beliefs Questionnaire-44 (OBQ-44). *Nöro-Psikiyatri Arşivi*, 47(3), 216.
- Bozdağ, Y. ve Alkar, Ö. Y. (2018). Bergen Alışveriş Bağımlılığı Ölçeği'nin Kompulsif Çevrimiçi Satın Alma Davranışına Uyarlanması. *Bağımlılık Dergisi*, 19(2), 23-34.
- Bozdağ Türker, Y. (2019). Parayla Saadet Olur mu?: Kompulsif Çevrimiçi Satın Alma Davranışıyla İlgili Değişkenlerin İncelenmesi ve Bergen Alışveriş Bağımlılığı Ölçeği'nin Türkçe Uyarlanması. Doktora Tezi: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2007), Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Clark, D. A. (2004). *Cognitive-behavioral therapy for OCD*. Guilford Press.
- Çolakkadıoğlu, O. ve Deniz, M. E. (2015). Study on the validity and reliability of Melbourne Decision Making Scale in Turkey. *Educational Research and Reviews*, 10(10), 1434-1441.
- Demirhan, N. (2015). Biriktirme davranışının temelleri: Biriktirme Envanteri-Gözden Geçirilmiş Formu'nun Türkçe'ye uyarlanması ve Kompulsif Biriktirmenin bilişsel-davranışsal modelinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Demirhan, N. ve Yorulmaz, O. (2012). Biriktirme Envanteri-Gözden Geçirilmiş Formu'nun Türkçe'ye Uyarlanması ve Yetişkin Örnekleminde Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi (Adaptation of Saving Inventory-Revised Form and Examination of Its Psychometric Characteristics in a Turkish Community Sample. Poster Presentation. 17. National Psychology Congress, April, 25-28, Istanbul.

- Drury, H., Ajmi, S., de la Cruz, L. F., Nordsletten, A. E. ve Mataix-Cols, D. (2014). Caregiver burden, family accommodation, health, and well-being in relatives of individuals with hoarding disorder. *Journal of affective disorders*, 159, 7-14.
- Faraci, P., Perdighe, C., Valenti, G. D., Del Monte, C. ve Saliari, A. M. (2020). Psychometric Properties of Saving Cognition Inventory in Italian Nonclinical Samples. *International journal of psychology and psychological therapy*, 20(2), 201-209.
- Frost, R. O. ve Gross, R. C. (1993). The hoarding of possessions. *Behaviour research and therapy*, 31(4), 367-381.
- Frost, R. O. ve Hartl, T. L. (1996). A cognitive-behavioral model of compulsive hoarding. *Behaviour research and therapy*, 34(4), 341-350.
- Frost, R. O., Hartl, T. L., Christian, R. ve Williams, N. (1995). The value of possessions in compulsive hoarding: Patterns of use and attachment. *Behaviour research and therapy*, 33(8), 897-902.
- Frost, R. O. ve Steketee, G. (Eds.). (2014). *The Oxford handbook of hoarding and acquiring*. New York, Oxford University Press.
- Frost, R. O., Steketee, G. ve Grisham, J. (2004). Measurement of compulsive hoarding: saving inventory-revised. *Behaviour research and therapy*, 42(10), 1163-1182.
- Frost, R. O., Steketee, G. ve Tolin, D. F. (2015). Comorbidity in hoarding disorder. *Focus*, 13(2), 244-251.
- Frost, R., Steketee, G., Tolin, D. ve Renaud, S. (2008). Development and validation of the clutter image rating. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 30(3), 193-203. DOI: 10.1007/s10862-007-9068-7.
- Frost, R. O., Steketee, G., Tolin, D. F., Sinopoli, N. ve Ruby, D. (2015). Motives for acquiring and saving in hoarding disorder, OCD, and community controls. *Journal of obsessive-compulsive and related disorders*, 4, 54-59.
- Frost, R. O., Steketee, G., Williams, L. F. ve Warren, R. (2000). Mood, personality disorder symptoms and disability in obsessive compulsive hoarders: a comparison with clinical and nonclinical controls. *Behaviour research and therapy*, 38(11), 1071-1081.
- Frost, R. O., Tolin, D. F., Steketee, G. ve Oh, M. (2011). Indecisiveness and hoarding. *International Journal of Cognitive Therapy*, 4(3), 253-262.
- Goodman, W. K., Price, L. H., Rasmussen, S. A., Mazure, C., Fleischmann, R. L., Hill, C. L., Heninger, G.R. ve Charney, D. S. (1989). The Yale-Brown obsessive compulsive scale: I. Development, use, and reliability. *Archives of general psychiatry*, 46(11), 1006-1011.
- Grisham, J. R., Frost, R. O., Steketee, G., Kim, H. J., Tarkoff, A. ve Hood, S. (2009). Formation of attachment to possessions in compulsive hoarding. *Journal of anxiety disorders*, 23(3), 357-361.
- Grisham, J. R., Steketee, G. ve Frost, R. O. (2008). Interpersonal problems and emotional intelligence in compulsive hoarding. *Depression and Anxiety*, 25(9), E63-E71.
- Hartl, T. L., Frost, R. O., Allen, G. J., Deckersbach, T., Steketee, G., Duffany, S. R. ve Savage, C. R. (2004). Actual and perceived memory deficits in individuals with compulsive hoarding. *Depression and anxiety*, 20(2), 59-69.
- Hooper, D., Coughlan, J. ve Mullen, M. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6: 53-60.
- Hu, L. T. ve Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal*, 6(1), 1-55.
- İnozü, M. ve Yorulmaz, O. (2013). Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçeği: Türkçe Formu'nun Üniversite Öğrencilerinde Geçerlik ve Güvenirliği. *Türk Psikoloji Yazıları*, 16(32), 64-72.
- Karasar, N. (2004). Bilimsel Araştırma Yöntemi. *Ankara, Nobel Yayın Dağıtım*.

- Kavalcı, G. (2019). Biriktirmenin Yolculuğu: Dün, Bugün Ve Yarın Biriktiricilik Bozukluğu. *Pivolka*, 32(9), 16-19.
- Kellett, S. ve Holden, K. (2013). 10 Emotional Attachment to Objects in Hoarding: A Critical Review of the Evidence. *The Oxford handbook of hoarding and acquiring*, 120.
- Kılıç, S. (2016). Cronbach'ın alfa güvenirlik katsayısı. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 47-48.
- Levy, H. C., Worden, B. L., Gilliam, C. M., D'Urso, C., Steketee, G., Frost, R. O. ve Tolin, D. F. (2017). Changes in saving cognitions mediate hoarding symptom change in cognitive-behavioral therapy for hoarding disorder. *Journal of obsessive-compulsive and related disorders*, 14, 112-118.
- Luchian, S. A., McNally, R. J. ve Hooley, J. M. (2007). Cognitive aspects of nonclinical obsessive-compulsive hoarding. *Behaviour research and therapy*, 45(7), 1657-1662.
- Luxon, A. M., Hamilton, C. E., Bates, S. ve Chasson, G. S. (2019). Pinning our possessions: Associations between digital hoarding and symptoms of hoarding disorder. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 21, 60-68.
- Mann, L., Burnett, P., Radford, M. ve Ford, S. (1997). The Melbourne Decision Making Questionnaire: An instrument for measuring patterns for coping with decisional conflict. *Journal of Behavioral Decision Making*, 10(1), 1-19.
- Mart, M. (2017). Obsesif Kompulsif Bozukluk Hastalarında İkonik Bellek ve İşleyen Bellek. Yayınlanmamış Uzmanlık tezi: Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Mueller, A., Mitchell, J. E., Crosby, R. D., Glaesmer, H. ve de Zwaan, M. (2009). The prevalence of compulsive hoarding and its association with compulsive buying in a German population-based sample. *Behaviour Research and Therapy*, 47(8), 705-709.
- Muroff, J., Steketee, G., Rasmussen, J., Gibson, A., Bratnotis, C. ve Sorrentino, C. (2009). Group cognitive and behavioral treatment for compulsive hoarding: a preliminary trial. *Depression and anxiety*, 26(7), 634-640.
- Neave, N., Jackson, R., Saxton, T. ve Hönekopp, J. (2015). The influence of anthropomorphic tendencies on human hoarding behaviours. *Personality and Individual Differences*, 72, 214-219.
- Neave, N., Tyson, H., McInnes, L. ve Hamilton, C. (2016). The role of attachment style and anthropomorphism in predicting hoarding behaviours in a non-clinical sample. *Personality and Individual Differences*, 99, 33-37.
- Nordsletten, A. E., de la Cruz, L. F., Billotti, D. ve Mataix-Cols, D. (2013). Finders keepers: The features differentiating hoarding disorder from normative collecting. *Comprehensive Psychiatry*, 54(3), 229-237.
- Obsesif Kompulsif Bilişleri Çalışma Grubu. (2003). Psychometric validation of the obsessive beliefs questionnaire and the interpretation of intrusions inventory: Part I. *Behaviour Research and Therapy*, 41(8), 863-878.
- Obsesif Kompulsif Bilişleri Çalışma Grubu. (2005). Psychometric validation of the obsessive belief questionnaire and interpretation of intrusions inventory—Part 2: Factor analyses and testing of a brief version. *Behaviour Research and Therapy*, 43(11), 1527-1542.
- O'Connor, K., Bodryzlova, Y., Audet, J. S., Koszegi, N., Bergeron, K. ve Guitard, A. (2018). Group cognitive-behavioural treatment with long-term follow-up and targeting self-identity for hoarding disorder: An open trial. *Clinical psychology & psychotherapy*, 25(5), 701-709.
- Ong, C., Pang, S., Sagayadevan, V., Chong, S. A. ve Subramaniam, M. (2015). Functioning and quality of life in hoarding: a systematic review. *Journal of anxiety disorders*, 32, 17-30.
- Phung, P. J., Moulding, R., Taylor, J. K. ve Nedeljkovic, M. (2015). Emotional regulation, attachment to possessions and hoarding symptoms. *Scandinavian Journal of Psychology*, 56(5), 573-581.

- Preston, S. D., Muroff, J. R. ve Wengrovitz, S. M. (2009). Investigating the mechanisms of hoarding from an experimental perspective. *Depression and anxiety*, 26(5), 425-437.
- Samuels, J.F., Bienvenu, O.J., Grados, M.A., Cullen, B., Riddle, M.A., Liang, K.Y., Eaton, W.W. ve Nestadt, G. (2008). Prevalence and correlates of hoarding behavior in a community-based sample. *Behaviour research and therapy*, 46(7), 836-844.
- Saxena, S., Ayers, C. R., Maidment, K. M., Vapnik, T., Wetherell, J. L. ve Bystritsky, A. (2011). Quality of life and functional impairment in compulsive hoarding. *Journal of psychiatric research*, 45(4), 475-480.
- Saxena, S., Brody, A., Maidment, K. ve Baxter, L. (2007). Paroxetine treatment of compulsive hoarding. *Journal of Psychiatric Research*, 41(6), 481-487. DOI: 10.1016/j.jpsychires.2006.05.001.
- Schneider, A., Storch, E., Geffken, G., Lack, C. ve Shytte, R. (2008). Psychometric properties of the Hoarding Assessment Scale in college students. *Illness, Crisis, & Loss*, 16(3), 227-236. DOI: 10.2190/IL.16.3.c.
- Steketee, G. ve Frost, R. (2003). Compulsive hoarding: current status of the research. *Clinical psychology review*, 23(7), 905-927.
- Steketee, G., Frost, R. O. ve Kyrios, M. (2003). Cognitive aspects of compulsive hoarding. *Cognitive Therapy and Research*, 27(4), 463-479.
- Steketee, G., Frost, R. O., Tolin, D. F., Rasmussen, J. ve Brown, T. A. (2010). Waitlist-controlled trial of cognitive behavior therapy for hoarding disorder. *Depression and anxiety*, 27(5), 476-484.
- Subramaniam, M., Abdin, E., Vaingankar, J. A., Picco, L. ve Chong, S. A. (2014). Hoarding in an asian population: prevalence, correlates, disability and quality of life. *Ann Acad Med Singapore*, 43(11), 535-43.
- Tek, C., Uluğ, B., Rezaki, B. G., Tanriverdi, N., Mercan, S., Demir, B. ve Vargel, S. (1995). Yale-Brown Obsessive Compulsive Scale and US National Institute of Mental Health Global Obsessive Compulsive Scale in Turkish: reliability and validity. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 91(6), 410-413.
- Thordarson, D. S., Radomsky, A. S., Rachman, S., Shafran, R., Sawchuck, C. N. ve Hakstian, A. R. (2004). The Vancouver Obsessional Compulsive Inventory (VOCI). *Behaviour Research and Therapy*, 42, 1289-1314.
- Timpano, K. R., Broman-Fulks, J. J., Glaesmer, H., Exner, C., Rief, W., Olatunji, B. O., Keough, M. E., Riccardi, C. J., Brahler, E., Wilhelm, S. ve Schmidt, N. B. (2013). A taxometric exploration of the latent structure of hoarding. *Psychological assessment*, 25(1), 194.
- Timpano, K. R. ve Schmidt, N. B. (2013). The relationship between self-control deficits and hoarding: A multimethod investigation across three samples. *Journal of abnormal psychology*, 122(1), 13.
- Tolin, D., Frost, R. ve Steketee, G. (2010). A brief interview for assessing compulsive hoarding: The Hoarding Rating Scale-Interview. *Psychiatry Research*, 178(1), 147-152. DOI: 10.1016/j.psychres.2009.05.001.
- Tumkaya, S., Yucens, B., Mart, M., Tezcan, D. ve Kashyap, H. (2021). Multifaceted impulsivity in obsessive-compulsive disorder with hoarding symptoms. *Nordic Journal of Psychiatry*, 75(3), 207-213.
- Wheaton, M. G., Abramowitz, J. S., Franklin, J. C., Berman, N. C. ve Fabricant, L. E. (2011). Experiential avoidance and saving cognitions in the prediction of hoarding symptoms. *Cognitive Therapy and Research*, 35(6), 511-516.
- Yorulmaz, O. ve Gençöz, T. (2008). Obsessif-Kompulsif Bozukluk Semptomlarının Değerlendirilmesinde Kullanılan İstem Dışı Düşünceleri Yorumlama Envanteri, Obsessif İnanışlar Ölçeği ve Düşünceleri Kontrol Etme Ölçeği'nin Türk Örnekleminde İncelenmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(22), 1-13.